

8.4.2024

Viite VN/7946/2024

Kaupan liiton lausunto koskien luonnosta valtioneuvoston asetukseksi päivittäistavarakauppapalveluiden tukemisesta monipalvelukeskuksina maaseutualueilla annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa otsikkoasiassa. Kaupan liitto kiittää lausuntopyyntöä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Hallituksen esityksessä kyläkauppojen tuen kriteerejä esitetään muutettavaksi niin, että tukea myönnettäisiin vain harvaan asutulla maaseudulla tai ydinmaaseudulla sijaitsevalle päivittäistavarakaupalle. Voimassa olevien kriteerien mukaan tukea saavat maaseudun päivittäistavarakaupan myymälät myös maaseudun paikalliskeskuksissa, kaupunkien kehysalueilla ja kaupungin läheisellä maaseudulla, jos ne sijaitsevat vähintään 7,5 kilometrin päässä seuraavasta pt-kaupasta.

Kaupan liitto vastustaa esitettyä tukikriteerien muutosta. Myymälän pitäisi olla tukikelpoinen, jos seuraavaan pt-kauppaan on 7,5 km, vaikka myymälä sijaitsisikin maaseudun paikalliskeskuksessa, kaupunkien kehysalueilla tai kaupungin läheisellä maaseudulla. Esitetyn muutoksen haitta tukea ilman jääville myymälöille ja niiden asiakkaille olisi suurempi kuin muutoksen tuoma hyöty uudet tiukennetut kriteerit täyttävillä myymälöille ja niiden asiakkaille.

Kaupan liitto haluaa kiinnittää huomiota, että kyläkauppojen kannattavuus on heikkoa. Päivittäistavarakauppa ry:n selvityksen mukaan vuonna 2017 kyläkaupan liiketulos oli keskimäärin vain 8 660 euroa vuodessa.

Samaan aikaan kyläkauppojen tulee panna toimeen EU-sääntelyä, jotka aiheuttavat merkittäviä lisäkustannuksia ja investointitarpeita. Velvoitteiden toimeenpano voi johtaa lukuisten kyläkauppojen sulkemiseen. Kustannuksia kyläkaupoille aiheuttavat muun muassa kalliita kylmälaiteinvestointeja edellyttävä F-kaasusetus ja rakennusten energiatehokkuusdirektiivin toimeenpano, joka edellyttää myös sähköautojen latauspisteiden rakentamista niissä kyläkaupoissa, joilla on yli 20 pysäköintipaikkaa. Hallituksen tulee siksi kyläkauppojen tuen leikkauksen sijasta tarkastella keinoja, miten kyläkaupat voivat selviytyä edellä mainituista kustannuksista ja turvata toimintansa myös jatkossa. Maa- ja metsätalousministeriön muistiossa todetaan, että tukikokeilun ja vakinaistetun tuen aikana kyläkauppojen määrän lasku on hidastunut, ja tukijärjestelmä on osoittautunut hallinnollisen toimeenpanon kannalta toimivaksi.

Julkisen talouden suunnitelmassa 2024—2027 kyläkauppatuelle on osoitettu 1,0 miljoonan vuosittainen määräraha. Kaupan liitto korostaa, että teollisuudelle suunnattujen yritystukiin verrattuna määräraha on poikkeuksellisen pieni, ja sen korottaminen vähintään vuosina 2021 ja 2023 käytössä olleeseen 2,0 miljoonan euron tasoon on varsin perusteltua.

8.4.2024

Kaupan liitto korostaa, että viinien myynnin vapauttaminen ja hallituksen itsehoitolääkkeiden myynnin vapauttamisen onnistunut toimeenpano voivat lisätä kyläkaupoissa myytävien tuotteiden valikoimaa ja siten parantaa näiden kannattavuutta. Siksi hallituksen tulee aktiivisesti purkaa olemassa olevia monopoleja.

Kunnioitavasti

Kari Luoto
Toimitusjohtaja
Kaupan liitto

Simo Hiilamo
Edunvalvontajohtaja
Kaupan liitto

